

بهارستان

مجلس، چالش‌ها و مسائل اولیای تبار کشور

www.ketab.ir

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۸۱

شاپک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۷۰۰-۰-۲

فهرست مطالب

۹	مقدمه
	کمیسیون آموزش و تحقیقات
	۱۵
۱۸	مسائل اولویت دار حوزه آموزش و پرورش
۱۸	ترس بودن نظام مشاوره و نظام هدایت تحصیلی دانش آموزان
۱۹	فقدان نظام انگیزشی در نیروی انسانی
۱۹	عدم اهمیت سیاست واحد
۲۰	کم توجهی به آموزش های فنی و حرفه ای
۲۰	فقدان نظام سند معیار در دانش آموزان و مدارس
۲۱	مسائل اولویت دار حوزه ورزش
۲۱	تعدد مراجع سیاست گذاری و مرجع در حوزه علم و فناوری
۲۱	بودجه نامرتبط و مستقل از عملکرد دانشگاه و فارغ التحصیلان
۲۲	تعارض منافع در نظام تصمیم گیری برای آموزش عالی
۲۳	مطالعه بیشتر
۲۵	کمیسیون اجتماعی
۲۷	ورشکستگی صندوق های بازنشستگی، یک بحران اجتماعی در ابعاد بزرگ
۲۹	جلوگیری از هم پوشانی نهادهای مختلف در ارائه خدمات به جامعه محروم
۲۹	سیاست گذاری در خصوص کاهش آسیب های اجتماعی
۳۲	کنترل و نظارت بر اقتصاد رفتاری بازیگران در حوزه اجتماعی
۳۳	پیری جمعیت
۳۳	مطالعه بیشتر
۳۵	کمیسیون اقتصادی
۳۸	مسائل اولویت دار حوزه بانک
۳۸	کنترل خلق پول بانک ها
۳۹	کنترل بانک ها در افزایش سود سپرده
۴۰	هدایت اعتبار
۴۰	کنترل دارایی موهومی بانک ها
۴۱	ساماندهی تراکنش های بانکی

- ۱۱۹ کمیسیون قضایی و حقوقی
۱۲۱ نظم و شفافیت در ساختار قوانین و قانون‌گذاری - تنقیح قوانین
۱۲۲ شاخص‌های نگران‌کننده پرونده‌ها در دستگاه قضایی
۱۲۳ رفع معضلات مربوط به پرونده‌های حوزه سند عادی
۱۲۴ تسهیل صدور حکم برای تصادفات جرحی
۱۲۴ مبارزه قانونی با فساد در حاکمیت
۱۲۶ مطالعه بیشتر
- ۱۲۷ کم‌حیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی
۱۲۹ مسائل اولویت دار حوزه کشاورزی
۱۳۰ الزام اجرای طرح کاشت و استروانجام دقیق آمایش
۱۳۰ وجود حلقه‌های متعدد واسطه و دلالان
۱۳۱ استفاده از پتانسیل زمین‌ها، مراتع ملی
۱۳۱ ساختار مدیریت آب
۱۳۲ امنیت غذایی از طریق خودکفایی و انبار
۱۳۳ مسائل اولویت دار حوزه آب و محیط زیست
۱۳۳ مدیریت تأمین محور آب
۱۳۴ برنامه‌ریزی جهت توسعه صنایع با جانماز صبیح
۱۳۴ فعال کردن دیپلماسی فعال آب در منطقه
۱۳۵ کنترل و کاهش عوامل آلاینده و تهدیدکننده محیط زیست
۱۳۶ ساختار وزارت نیرو برای مدیریت آب
۱۳۶ مدیریت به هم پیوسته و یکپارچه چرخه آب
۱۳۶ مطالعه بیشتر

۱۳۷ منابع و مراجع

من هیچ تردیدی ندارم و در این معنا هم که مجلس در رأس همه ارگان‌ها واقع است و مجلس، ملت است که متبلور شده است و تحقق پیدا کرده است در یک جای محدود، این هم بی‌اشکال است.^۱

اولین دوره مجلس در هفتم خردادماه سال ۱۳۵۹ شروع به کار کرد. ۳۱ تیرماه ۱۳۵۹ نمایندگان مجلس شورای ملی نام مجلس را به مجلس شورای اسلامی تغییر داد. اکنون چهل سال از عمر این مجلس می‌گذرد. در ۱۰ دوره گذشته، اتفاقات مختلفی در این ستاد رخ داده است؛ از عزل بنی‌صدر در مجلس اول تا تحصن نمایندگانی در مجلس ششم، درگیری رئیس‌جمهور و رئیس مجلس در صحن علنی مجلس نهم، تصویب بن‌ام در مجلس نهم و طرح سؤال از احمدی‌نژاد و روحانی اتفاقاتی است که در حافظه تاریخی این ملت باقی خواهد ماند.

بسیاری از کارشناسان سیاسی فعالان اجتماعی معتقدند مجلس شورای اسلامی که با شعار محوری «مجلس در رأس امور است» ایجاد شد، با گذشت زمان، جایگاه اصلی خود را در صحنه سیاسی و اقتصادی کشور از دست داده و به حاشیه رفته است. اتفاقات زیادی ممکن است منجر به ایجاد این تحلیل شده باشند، اما انتخاب افراد کم‌تجربه و ناآشنا با ساختار مجلس در دوره‌های گذشته، عدم توازن سیاسی در مجلس و حذف اقشار فکری مربوط به جریان شکست‌خورده به واسطه انتخابات حداکثری (انتخاب بر مبنای حداکثر آراء)، ساختارهای موازی، کاهش پاسخگویی گروه‌های سیاسی ورود اراد سودجو و منفعت‌طلب به مجلس شورای اسلامی، روابط غیررسمی و لابی‌های ویژه در کمیسیون‌ها و صحن، تقویت دوقطبی‌های سیاسی و اجتماعی و نبود روحیه همکاری و عدم ایجاد روحیه جمعی در نخبگان سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برای مطالبه صحیح از نمایندگان ملت در مقاطع مختلف، از جمله اتفاقاتی است که موجب انزوای رکنی شده است که امام خمینی (ره) در مورد آن می‌فرماید:

۱. صحیفه امام، ج ۱۷، ص ۲۴۶.

مجلس باید قوه داشته باشد؛ تنها مرکزی است که تمام قوا باید تبع آن باشند.^۱

مقام معظم رهبری در دیدار خود با نمایندگان مجلس در سال ۱۳۹۷ می‌فرمایند:

مجلس بایستی عصاره فضايل ملت باشد؛ فضايل اين ملت هم خیلی زیاد است. مجلس نباید نماد تردید باشد، نماد خودکم‌بینی باشد؛ نباید نماد اُس و نومیدی یا نماد عدم اعتنا و عدم مبالات به مسائل کشور باشد. باید مجلس نشان بدهد که نگاهش به ظرفیت‌ها و توانایی‌های ملی، نگاه مایوسانه نیست. این فضايل ملت که باید این جا عصاره آن‌ها جمع بشود، این چیزها است

ایشان در ادامه به نکات جالبی در مورد مأموریت اساسی مجلس - قانون‌گذاری - می‌پردازند و جایگاه آن را بالاتر از نظارت می‌دانند. مقام معظم رهبری ملاحظات زیادی را نیز برای قانون‌گذاری بیان می‌کنند. اولویت داشتن، عملی بودن، عدم تعارض با مصلحت کشور (بالأخص در مسائل بین‌المللی)، حل مشکلات مردم و بالأخص قشر ضعیف جامعه، رعایت اصل کارشناسی، استفاده از نخبگان بیرون از محیط مجلس و عدم تأثیرپذیری از فرهنگ غربی از جمله ملاحظات ایشان برای ریل‌گذاری در مسیر کشور است.

مجلس نهادی است که اصلاح آن از طریق خود را با دستار منتخب و به واسطه مطالبه‌گری مردم شکل می‌گیرد. اصلاح ساختاری مجلس یکی از عواملی است که قطعاً به بهبود کارآمدی آن کمک خواهد کرد. اصلاح شیوه برگزاری انتخابات باید موجب افزایش عدالت و تأثیر اراده مردم در تشکیل نظام سیاسی و افزایش پاسخگویی گروه‌های سیاسی شود. عدم توازن سیاسی در مجلس عمده‌ترین ترجیح مصالح سیاسی بر مصالح ملی منجر شده و کارآمدی را کاهش می‌دهد. اصلاح آیین‌نامه داخلی مجلس جهت نظارت بر رفتارهای مالی و سیاسی نمایندگان و رفتارها و سخنان آنان در مجامع عمومی در طول دوره نمایندگی، برای حفظ و

۱. صحیفه امام، ج ۱۲، ص ۱۹۹.

حراست از شأنیت مجلس و جلوگیری از نفوذ افراد سودجو به خانه ملت و برخورد با آنان (حتی در طول دوره نمایندگی) ضروری است.

شفافیت آرای نمایندگان یکی دیگر از عواملی است که می‌تواند علاوه بر تحقق حق ذاتی مردم در آگاهی و نظارت بر کارگزاران حکومتی، سبب افزایش اعتماد مردم به این نهاد و در نتیجه افزایش مشارکت مردم در انجام وظایف پارلمانی و کمک به پارلمان شود. رأی نماینده به طرح‌ها و لوایح و تأیید یا رد صلاحیت‌ها، سبب نهایی و خروجی تمامی تلاش‌های نمایندگی او است که می‌تواند مورد تساوت قرار گیرد. از طرفی صندلی مجلس باید جذابیت‌های زیاد خود را از دست بدهد. - سوق و - ریای بالا و قابلیت دسترسی آسان به اموال نامشروع به واسطه ارتباطات زیاد با م - رلان رده اول کشور از عواملی است که موجب جذابیت این کرسی شده است. شفافیت آرای نمایندگان و اقوام درجه یک آن‌ها در تمامی حساب‌های بانکی موجب می‌شود انگیزه فساد پایین بیاید. از طرفی وضع قوانین سخت‌گیرانه و محدودکننده بر نمایندگان و اطرافیان درجه یک آن‌ها منجر به داغ‌شدن صندلی مجلس خواهد شد.

هدف از پژوهش

هدف این پژوهش، استخراج اولویت‌های مطالبه‌گری در حوزه‌های کاری مجلس شورای اسلامی با تمرکز بر دسته‌بندی مأموریتی مجلس منطبق بر کمیسیون‌های آن است. یکی از مسائلی که عموم مردم و حتی قشر نخبه‌دانی جامعه در انتخابات مجلس و بعد از انتخابات با آن مواجه است، عدم آشنایی آن‌ها با نمایندگان مجلس و عدم آگاهی نسبت به نوع مطالباتی است که باید از نمایندگان خود داشته باشند. این عدم آگاهی‌ها که اکثراً از نبود منابع کامل و جامع ناشی می‌شود، موجب اشتباه در انتخاب می‌شود. عدم کارآمدی نمایندگان مجلس و عدم تعریف انتظارات و معیارهای صحیح از طرف مردم و نخبگان موجب ادامه این چرخه ناصحیح در انتخابات آتی خواهد شد. جریان دانشجویی به عنوان یکی از اصلی‌ترین اجزای جریان‌سازی و پیگیری مطالبات در پازل سیاسی کشور نیز